

**Resultaten enquête Masterplan Boornbergum
Gemeente Smallerland
februari 2026**

Inleiding

De gemeente werkt aan een Masterplan voor de toekomst van Boornbergum. In eerdere gesprekken met inwoners over het concept Ruimtelijk Ontwikkelperspectief (ROP) is al veel opgehaald over zorgen, wensen en randvoorwaarden, zoals het aantal woningen en de verkeerssituatie. Deze onderwerpen worden verder onderzocht in het Onderzoek naar de Omgevingseffecten (OER) en het Masterplan Boornbergum.

Via een enquête is aan inwoners gevraagd om mee te denken. De antwoorden helpen ons bij het maken van keuzes en het uitwerken van verschillende varianten. In het voorjaar van 2026 volgt een tweede enquête waarbij dieper in wordt gegaan op de thema's wonen, leefbaarheid, identiteit en verkeer.

Dataverzameling

Huishoudens in en rond Boornbergum hebben een brief ontvangen met een uitnodiging om de enquête in te vullen. Alle inwoners van 18 jaar en ouder konden de enquête één keer invullen. Ook meerdere personen uit hetzelfde huishouden mochten deelnemen. In totaal zijn er 1167 huishoudens aangeschreven. De enquête kon zowel digitaal als op papier worden ingevuld.

Reacties

De enquête is 548 keer ingevuld, waarvan 529 digitaal. In totaal hebben 489 respondenten de enquête volledig afgerond.

De meeste respondenten wonen in Boornbergum (69,2%). Daarnaast komen deelnemers uit Korteheemmen (5,5%), De Wilgen (7,5%) en Drachten (17,5%).

Ruim de helft van de respondenten is tussen de 41 en 65 jaar (55,5%). Ongeveer een kwart is 66–80 jaar (23,2%) en een kleine groep is ouder dan 80 (3,1%). Jongere leeftijdsgroepen zijn minder vertegenwoordigd: 14,4% is 26–40 jaar en 3,5% is 18–25 jaar.

Bijna de helft van de respondenten woont in een tweepersoonshuishouden (47,8%) en 41,6% in een gezin met meer dan twee personen. Daarnaast is 10% alleenstaand.

De meeste respondenten hebben een koopwoning (86%), terwijl een kleinere groep een huurwoning heeft (10,4%) of bij de ouders woont (3,5%).

Wonen en inrichting van de nieuwe wijk

Ruim de helft (57%) van de inwoners geeft aan dat er vooral behoefte is aan twee-onder-één-kapwoningen. Ook levensloopbestendige woningen (49%) en rijtjeswoningen (48%) worden vaak genoemd. Vrijstaande woningen worden door 33% belangrijk gevonden. Appartementen (27%), tiny houses (19%) en clusterwoningen (14%) spelen voor een kleinere groep een rol.

Groen en ruimte zijn voor een grote meerderheid belangrijk. 87% kiest voor veel groen, ook als dat betekent dat er minder compact gebouwd wordt. Het dorps karakter (48%) en betaalbaarheid (41%) worden het vaakst genoemd als belangrijkste punten bij nieuwe woningen.

Doelgroepen en woonwensen

Drie kwart van de inwoners (75%) vindt dat er vooral woningen nodig zijn voor starters. Ook jongeren (56%) en ouderen (53%) worden vaak genoemd. Gezinnen volgen met 45%. Alleenstaanden (27%) en stellen zonder kinderen (11%) worden minder vaak genoemd.

Bij perceelgrootte kiest de grootste groep voor 100–200 m² (26%) of 200–400 m² (22%). Voor woninggrootte gaat de voorkeur vooral uit naar 100–150 m² (34%), gevolgd door 150–200 m² (20%).

Verkeer en bereikbaarheid

Veilige fiets- en wandelroutes krijgen brede steun: 71% is het hiermee eens. Ook vindt 68% dat openbaar vervoer moet worden meegenomen in het plan.

Het verminderen van de nadruk op de auto verdeelt de meningen: 38% is het eens, 36% neutraal en 24% oneens. Het parkeren op loopafstand krijgt weinig steun: 55% is het hiermee oneens.

Als maatregel tegen verkeersdruk kiest 55% voor een nieuwe verkeersroute. Aanpassing van bestaande wegen (38%) en voorrang voor fietsers en voetgangers (36%) worden ook vaak genoemd. De meeste verkeershinder wordt ervaren aan de Nijewei (61%). De belangrijkste oorzaken zijn de inrichting van de weg (26%) en parkeerproblemen (25%). Ongeveer één op de vijf inwoners (19%) geeft aan geen verkeershinder te ervaren.

Voorzieningen en leefbaarheid

Voor de leefbaarheid zijn vooral wandel- en fietspaden belangrijk (61%). Sportvoorzieningen volgen met 41% en een park met 22%.

Onderwijs en kinderopvang worden door 54% als belangrijkste sociale voorziening genoemd, het dorps huis door 51% en sport door 38%. Op het gebied van zorg is de behoefte aan een huisarts het grootst (71%), gevolgd door buurtzorg (44%) en een apotheek (22%).

Over meer ruimte voor winkels en horeca zijn de meningen verdeeld: 41% is het eens, 36% neutraal en 22% oneens.

Energie en landschap

Over energie zijn de meningen verdeeld. 40% vindt één windmolen minder aanvaardbaar dan een groot zonnepark, terwijl 31% het hiermee eens is. Grotere centrale parken krijgen weinig steun: 56% is het hiermee oneens.

Voor acceptatie vindt 64% het belangrijk dat energieopwekking zo ver mogelijk van woningen ligt. Ook landschappelijke inpassing (43%) en financiële voordelen voor omwonenden (32%) worden vaak genoemd.

Groen wordt sterk gewaardeerd. 73% steunt uitbreiding van bosgebieden. 55% kiest liever voor meer groen in de straat dan een grote voortuin. Bij de keuze voor landschap geeft 61% de voorkeur aan een coulissenlandschap, 25% aan bos.

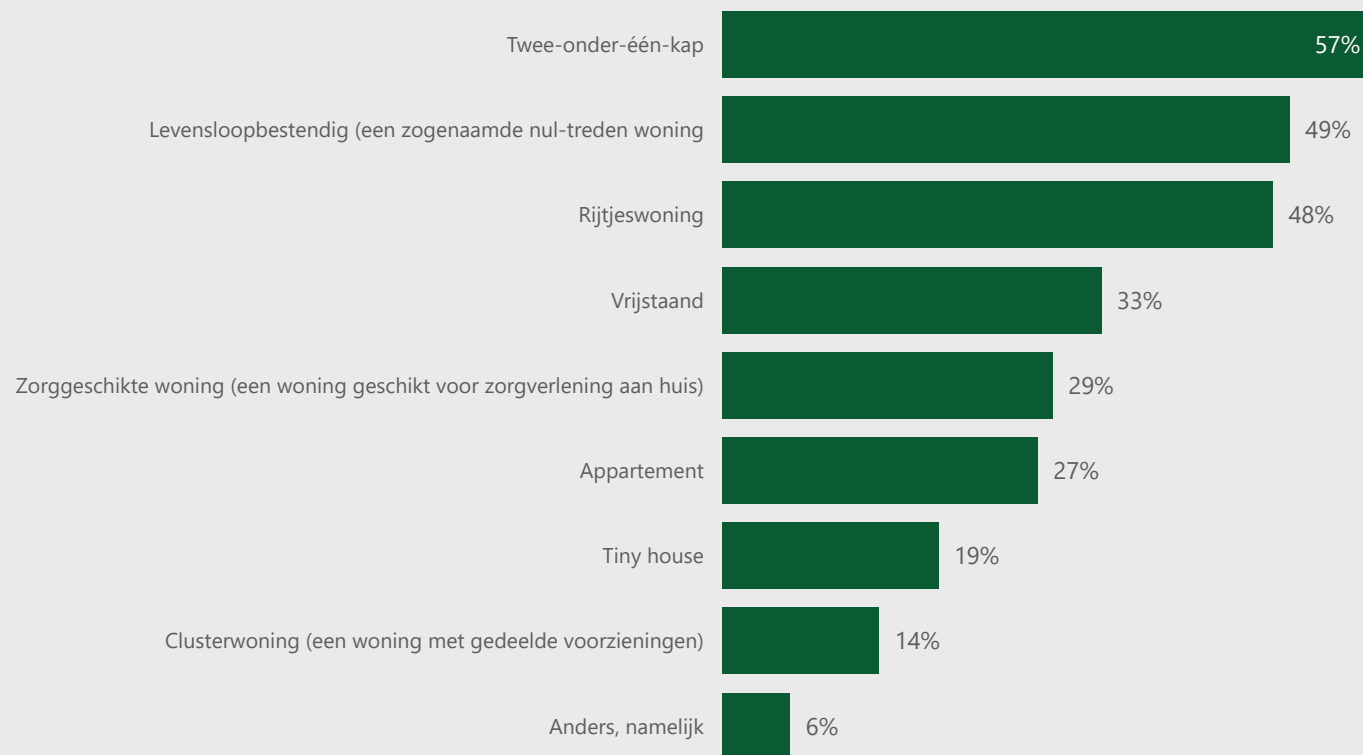
Waardevolle toevoegingen en toekomstthema's

Meer groen en natuur in en rond het dorp wordt door 58% gezien als waardevolle toevoeging. Ook meer wandelroutes (43%) en een fietspad richting Nij Beets (40%) worden vaak genoemd.

Bij nieuwe ontwikkelingen moeten volgens inwoners vooral het dorps karakter behouden blijven (64%). Ook rust en verkeersveiligheid (51%), groen en landschap (46%) en betaalbaarheid (40%) moeten voorop staan. Woningen voor jongeren en starters worden door 30% genoemd als belangrijk thema.

Aan welke woningtypes is volgens u de meeste behoefte?

Meerdere antwoorden mogelijk

Hoe belangrijk vindt u groen en ruimte in de nieuwe woonwijk?

● Veel ruimte en groen, ook als dit betekent dat er meer grond nodig is ● Zo compact mogelijk bouwen, ook als dit betekent dat er minder groen is

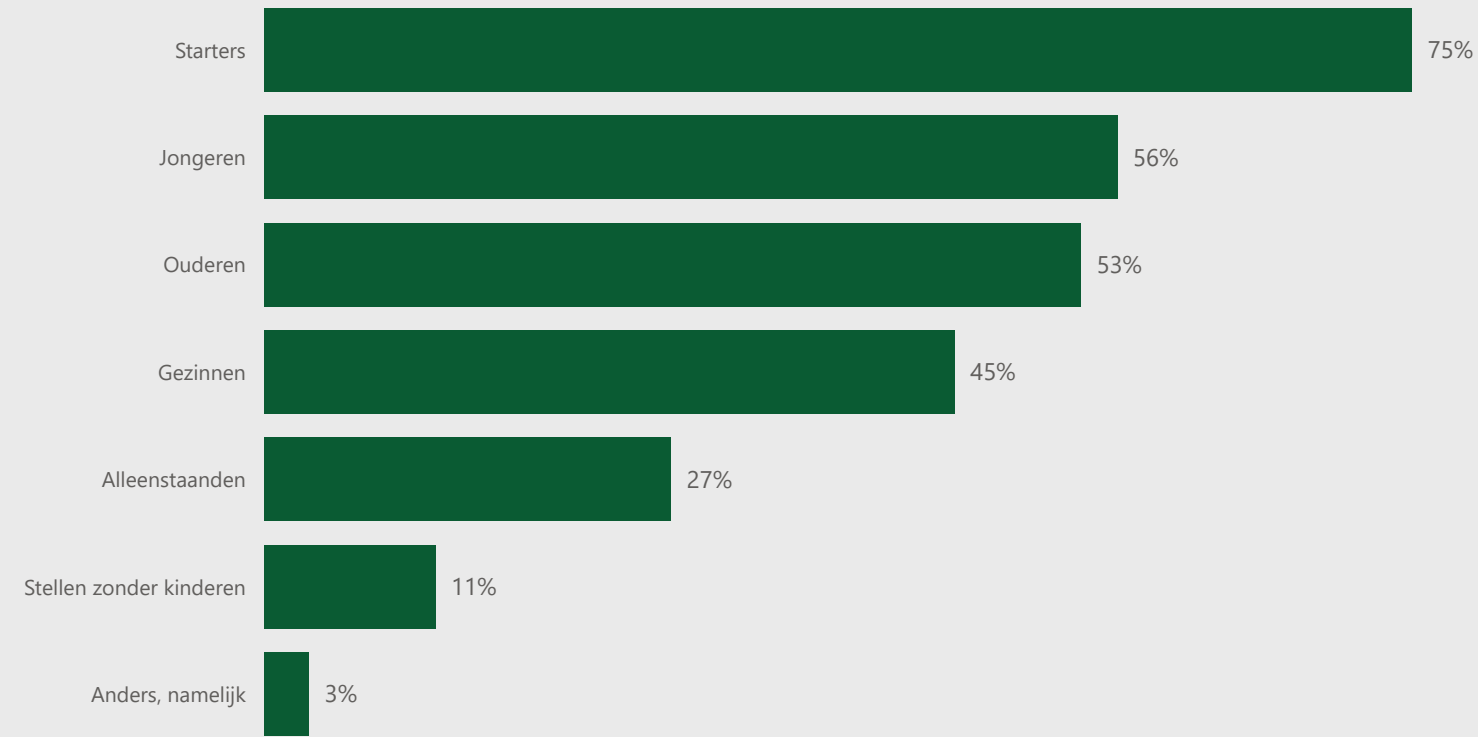
Ruim de helft van de inwoners (57%) geeft aan dat er vooral behoefte is aan twee-onder-één-kapwoningen. Ook levensloopbestendige woningen (49%) en rijtjeswoningen (48%) worden door ongeveer de helft genoemd. Vrijstaande woningen zijn belangrijk voor een derde van de inwoners (33%). Appartementen (27%), tiny houses (19%) en clusterwoningen (14%) worden door een kleinere groep genoemd.

87% geeft aan voorkeur te hebben voor veel ruimte en groen, ook als dit betekent dat er meer grond nodig is. Een kleine groep (13%) geeft de voorkeur aan zo compact mogelijk bouwen, ook als dit betekent dat er minder groen is.

Bij vragen waarbij meerdere antwoorden mogelijk waren, geven de percentages aan welk deel van de respondenten elk antwoord heeft gekozen. Omdat meerdere antwoorden per persoon mogelijk waren, tellen de percentages niet op tot 100%.

Voor welke doelgroepen zijn volgens u vooral woningen nodig?

Meerdere antwoorden mogelijk

Wat weegt voor u zwaarder bij de nieuwe woonwijk?

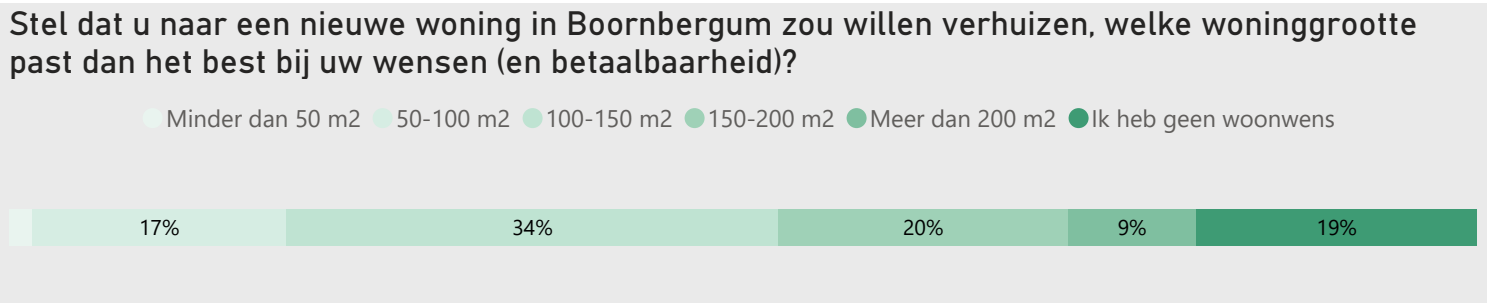
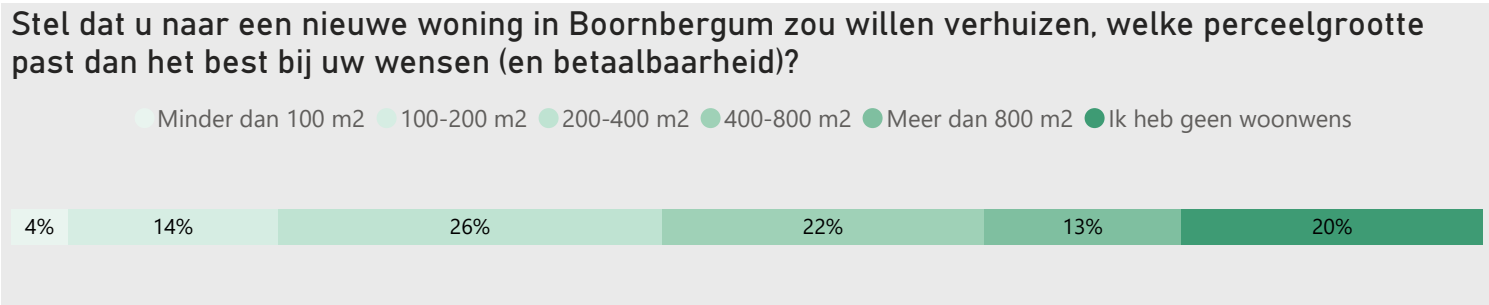
● Betaalbare woningen en efficiënt ruimtegebruik. ● Ruime opzet en landschappelijke kwaliteit.

Drie kwart van de inwoners (75%) vindt dat er vooral woningen nodig zijn voor starters. Ook jongeren (56%) en ouderen (53%) worden vaak genoemd als belangrijke doelgroepen. Bijna de helft (45%) ziet vooral behoefte aan woningen voor gezinnen. Alleenstaanden worden door iets meer dan een kwart genoemd (27%). Stellen zonder kinderen (11%) en andere groepen (3%) spelen voor een kleine minderheid een rol.

Bij de inrichting van de nieuwe woonwijk geeft een meerderheid van de inwoners de voorkeur aan ruimte en een groene, landschappelijke opzet. Ongeveer twee derde (66%) vindt dit zwaarder wegen dan betaalbare woningen en efficiënt ruimtegebruik. Een derde (34%) kiest juist vooral voor betaalbaarheid en compact bouwen.

Bij vragen waarbij meerdere antwoorden mogelijk waren, geven de percentages aan welk deel van de respondenten elk antwoord heeft gekozen. Omdat meerdere antwoorden per persoon mogelijk waren, tellen de percentages niet op tot 100%.

Bij nieuwe woningen vinden inwoners vooral het dorps karakter belangrijk. Bijna de helft (48%) noemt dit als belangrijkste punt. Ook betaalbaarheid speelt een grote rol: vier op de tien inwoners (41%) geven dit aan. Veel groen wordt door ongeveer een derde (31%) belangrijk gevonden. Andere punten, zoals woningen voor starters, goede inpassing in het landschap, geschiktheid voor ouderen en ruimte en privacy, worden minder vaak genoemd.

Wat betreft de grootte van het perceel kiest de grootste groep voor een kavel tussen de 100 en 400 m² (40%). Samen gaat het om bijna de helft van de inwoners. Grotere percelen van 400 tot 800 m² worden door ongeveer één vijfde genoemd (22%). Een kleinere groep kiest voor heel kleine kavels of juist heel grote percelen. Ongeveer één op de vijf inwoners heeft geen specifieke woonwens (20%).

Voor de woninggrootte gaat de voorkeur vooral uit naar huizen tussen de 100 en 150 m². Dit geldt voor ongeveer een derde van de inwoners (34%). Ook woningen tussen de 150 en 200 m² worden vaak genoemd (20%). Kleinere woningen onder de 100 m² en zeer grote woningen boven de 200 m² zijn minder populair. Ongeveer één op de vijf inwoners heeft geen specifieke woonwens (19%).

Bij vragen waarbij meerdere antwoorden mogelijk waren, geven de percentages aan welk deel van de respondenten elk antwoord heeft gekozen. Omdat meerdere antwoorden per persoon mogelijk waren, tellen de percentages niet op tot 100%.

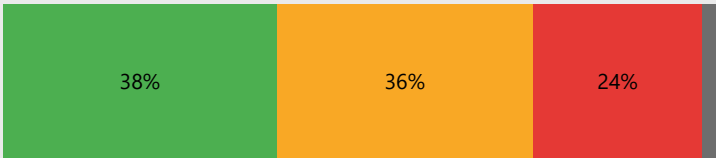
De volgende stellingen en vragen gaan over verkeer in relatie tot de nieuwe woonwijk.

Eens Neutraal Oneens Geen mening

Er moeten goede en veilige fiets- en wandelroutes komen, ook als de autoroute daardoor op de tweede plaats komt.

In de nieuwe woonwijk moet minder nadruk liggen op de auto en meer op andere vervoersmanieren (zoals lopen, fietsen en openbaar vervoer).

Om de verkeersdruk in de nieuwe woonwijk te beperken is het acceptabel dat auto's niet bij de woning worden geparkeerd, maar op korte loopafstand.

Openbaar vervoer moet worden meegenomen in het plan.

Als bovengenoemde maatregelen worden uitgevoerd, is de nieuwe wijk aantrekkelijk voor mij of mensen die ik ken.

Inwoners vinden veilige fiets- en wandelroutes erg belangrijk. Ruim zeven op de tien (71%) zijn het hiermee eens, ook als dit betekent dat de autoroute minder belangrijk wordt.

Over het verminderen van de nadruk op de auto zijn de meningen meer verdeeld. Ongeveer vier op de tien (38%) zijn het hiermee eens, terwijl een vergelijkbaar deel neutraal is (36%). Een kwart (24%) is het hiermee oneens.

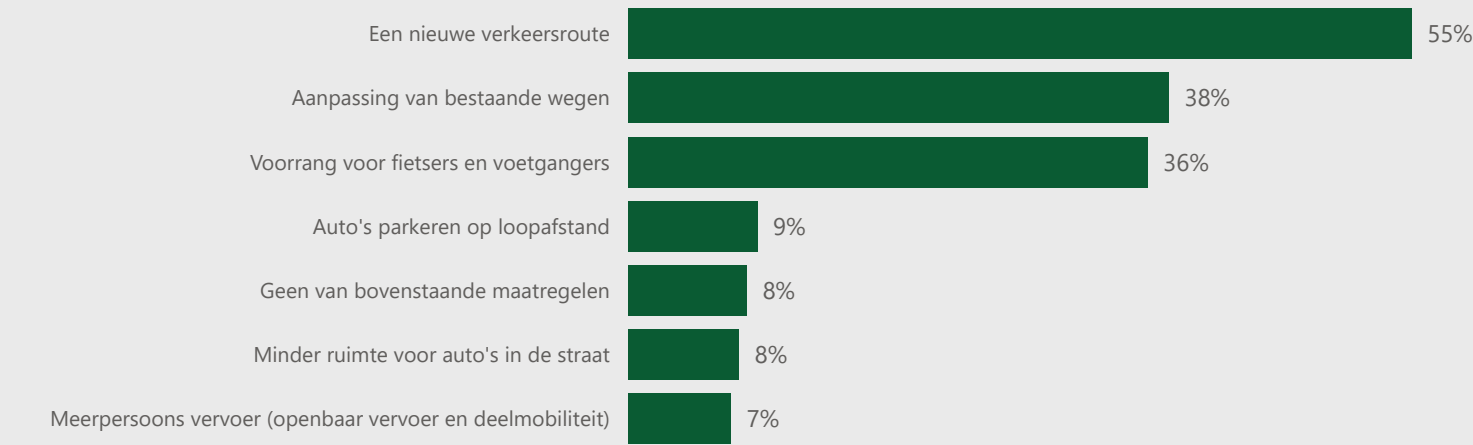
Het idee om auto's niet direct bij de woning te parkeren, maar iets verderop, krijgt weinig steun. Meer dan de helft van de inwoners (55%) is het hiermee oneens. Slechts een kleine groep (19%) staat hier positief tegenover.

Openbaar vervoer meenemen in het plan wordt door een grote meerderheid belangrijk gevonden. Ruim twee derde (68%) is het hiermee eens.

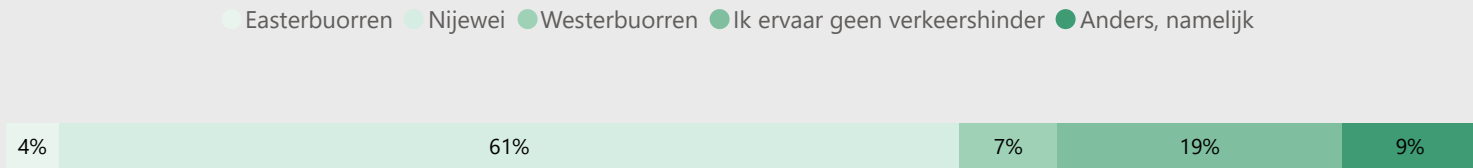
Als deze verkeersmaatregelen worden uitgevoerd, vindt ruim de helft van de inwoners (58%) de nieuwe woonwijk aantrekkelijk. Ongeveer drie op de tien (29%) staan hier neutraal tegenover, terwijl een kleine groep het hier niet mee eens is.

Welke maatregelen hebben uw voorkeur om de verkeersdruk in de nieuwe woonwijk te beperken?

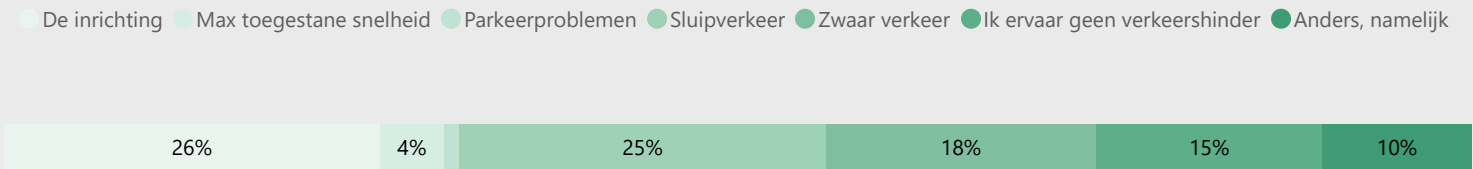
Maximaal 2 antwoorden

Waar ervaart u momenteel de meeste verkeershinder in Boornbergum?

Wat is volgens u de grootste oorzaak van de verkeershinder die u ervaart?

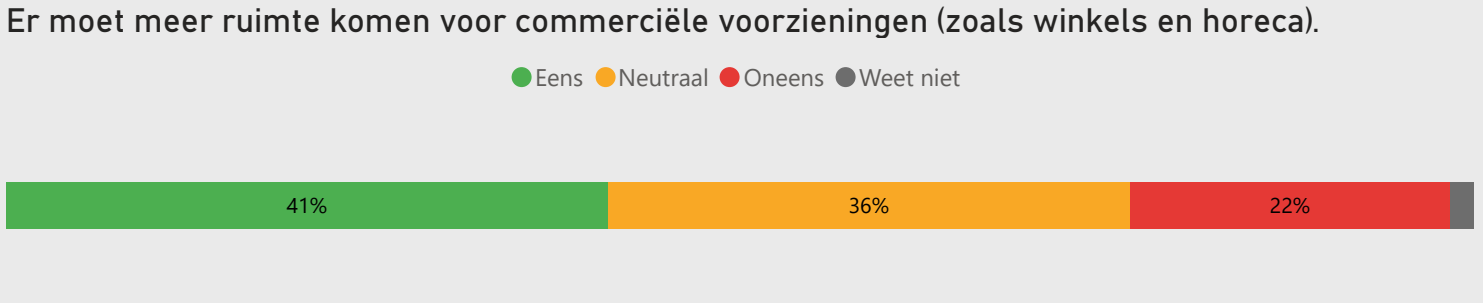
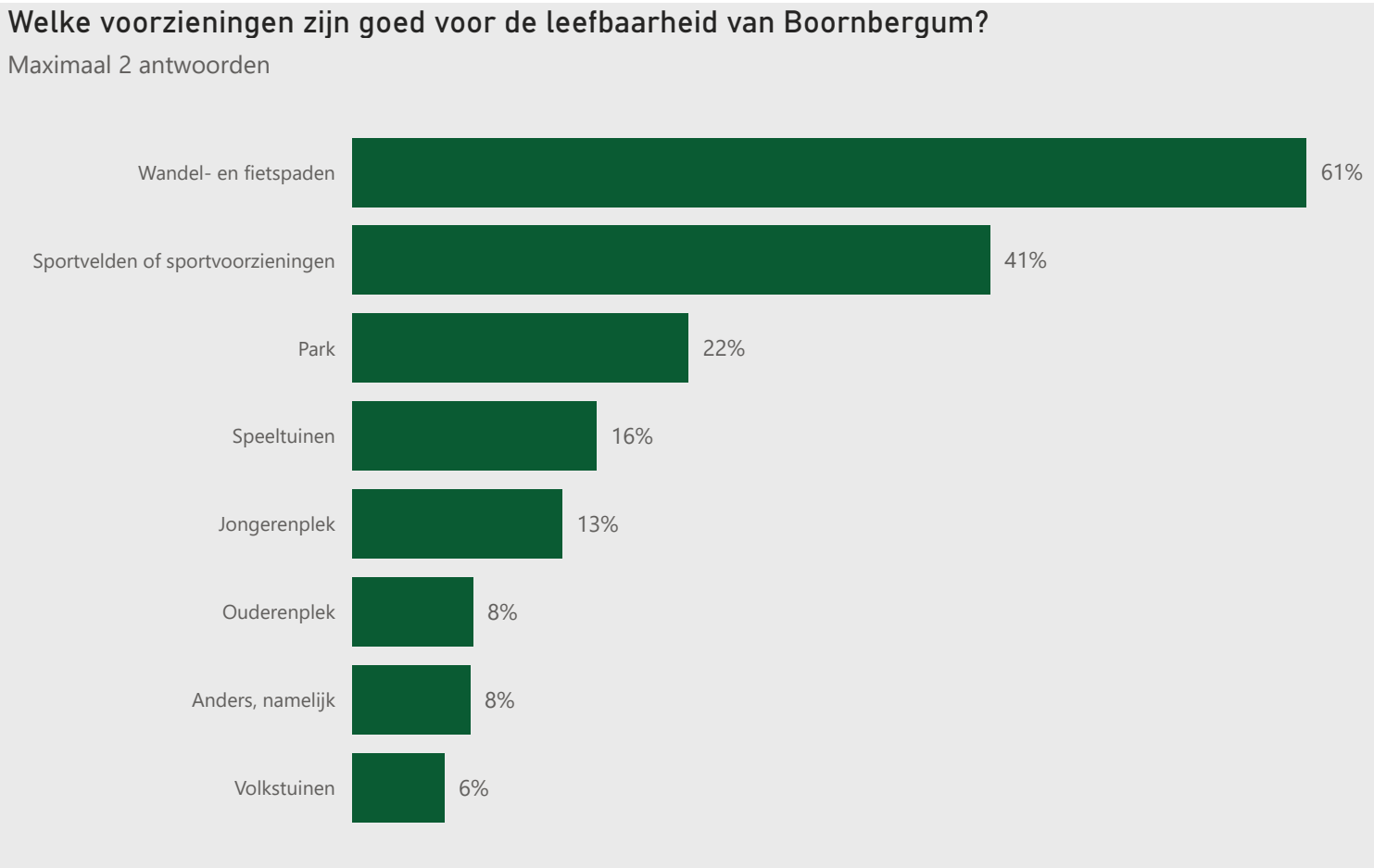

Meer dan de helft van de inwoners (55%) kiest voor een nieuwe verkeersroute om de verkeersdruk in de nieuwe woonwijk te beperken. Ook het aanpassen van bestaande wegen (38%) en voorrang geven aan fietsers en voetgangers (36%) worden vaak genoemd. Andere maatregelen, zoals parkeren op loopafstand of minder ruimte voor auto's in de straat, krijgen weinig steun.

De meeste verkeershinder wordt ervaren op de Nijewei. Zes op de tien inwoners (61%) noemen deze plek. In andere delen van Boornbergum wordt veel minder hinder ervaren. Ongeveer één op de vijf inwoners (19%) geeft aan geen verkeershinder te ervaren.

Als grootste oorzaak van verkeershinder worden de inrichting van de weg (26%) en parkeerproblemen (25%) het vaakst genoemd. Ook sluipverkeer (18%) en zwaar verkeer (15%) spelen volgens een deel van de inwoners een rol. Slechts een kleine groep noemt de maximale snelheid als belangrijkste oorzaak (4%).

Bij vragen waarbij meerdere antwoorden mogelijk waren, geven de percentages aan welk deel van de respondenten elk antwoord heeft gekozen. Omdat meerdere antwoorden per persoon mogelijk waren, tellen de percentages niet op tot 100%.

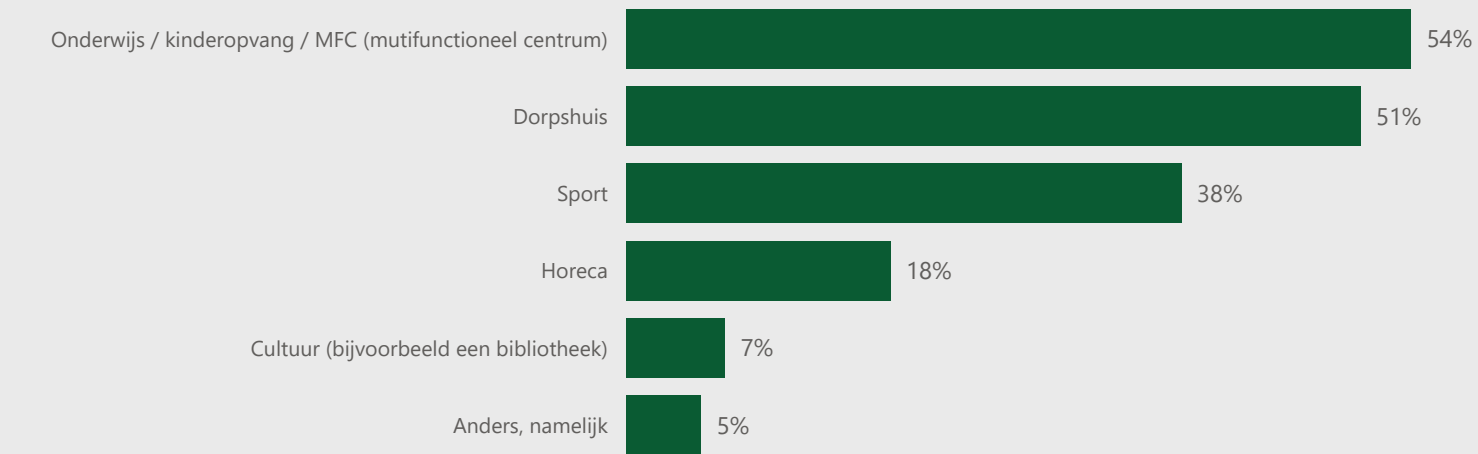
Voor de leefbaarheid van Boornbergum vinden inwoners vooral wandel- en fietspaden belangrijk. Ruim zes op de tien (61%) noemen deze voorziening. Ook sportvelden en sportvoorzieningen worden vaak genoemd (41%). Een park speelt voor ongeveer één vijfde van de inwoners een rol (22%). Speeltuinen (16%) en jongerenplekken (13%) worden minder vaak genoemd. Andere voorzieningen, zoals ouderenplekken en volkstuinen, worden door een kleine groep genoemd.

Over extra ruimte voor winkels en horeca zijn de meningen verdeeld. Vier op de tien inwoners (41%) zijn het hiermee eens. Een vergelijkbaar deel (36%) staat hier neutraal tegenover. Ongeveer één op de vijf (22%) vindt dat er geen extra ruimte voor commerciële voorzieningen nodig is.

Bij vragen waarbij meerdere antwoorden mogelijk waren, geven de percentages aan welk deel van de respondenten elk antwoord heeft gekozen. Omdat meerdere antwoorden per persoon mogelijk waren, tellen de percentages niet op tot 100%.

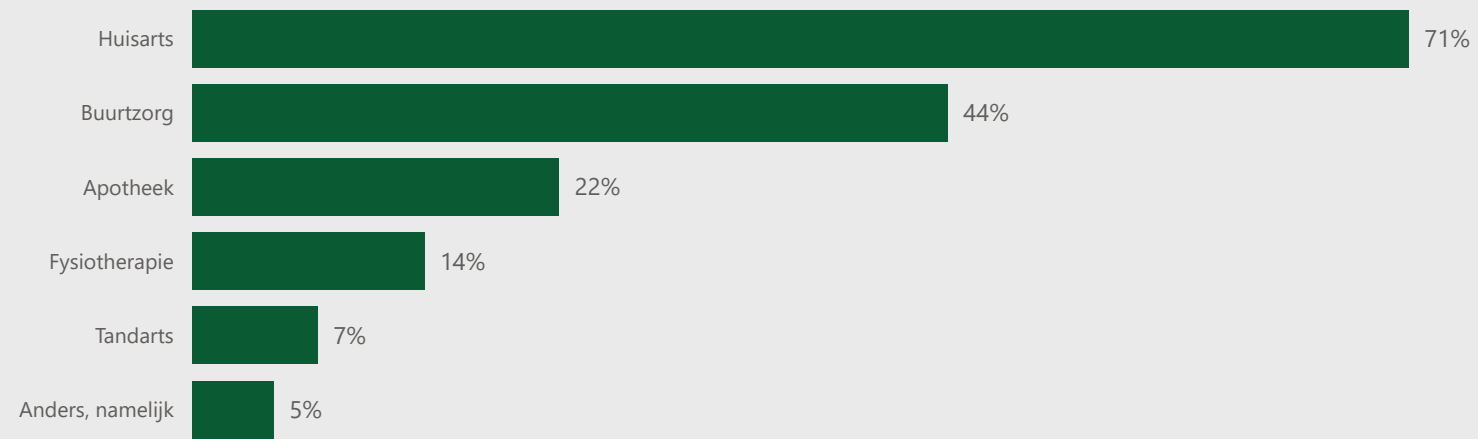
Welke sociale voorziening is het belangrijkste?

Maximaal 2 antwoorden

Aan welke zorgvoorziening is de meeste behoefte?

Maximaal 2 antwoorden

Als het gaat om sociale voorzieningen vinden inwoners onderwijs en kinderopvang het belangrijkste. Ruim de helft (54%) noemt een school, kinderopvang of multifunctioneel centrum. Ook het dorps huis wordt door veel inwoners belangrijk gevonden (51%). Sportvoorzieningen volgen met 38%. Horeca (18%) en cultuur, zoals een bibliotheek (7%), worden minder vaak genoemd.

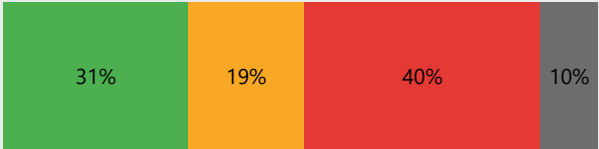
Bij zorgvoorzieningen is de behoefte aan een huisarts het grootst. Ruim zeven op de tien inwoners (71%) noemen dit. Ook buurtzorg wordt vaak belangrijk gevonden (44%). Een apotheek (22%) en fysiotherapie (14%) spelen voor een kleinere groep een rol. De tandarts (7%) en andere zorgvoorzieningen worden door een beperkte groep genoemd.

Bij vragen waarbij meerdere antwoorden mogelijk waren, geven de percentages aan welk deel van de respondenten elk antwoord heeft gekozen. Omdat meerdere antwoorden per persoon mogelijk waren, tellen de percentages niet op tot 100%.

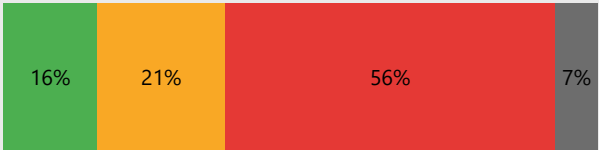
De volgende stellingen gaan over het thema energie.

Eens Neutraal Oneens Geen mening

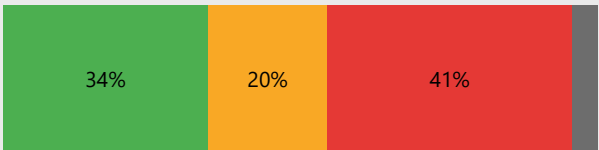
Eén windmolen waarbij de as van de wieken zich op 240 meter boven de grond bevindt is meer aanvaardbaar dan 20 hectare zonnepanelen (dat zijn 20 voetbalvelden).

Grotere zonne- en windparken zijn beter dan meerdere kleine verspreide parken.

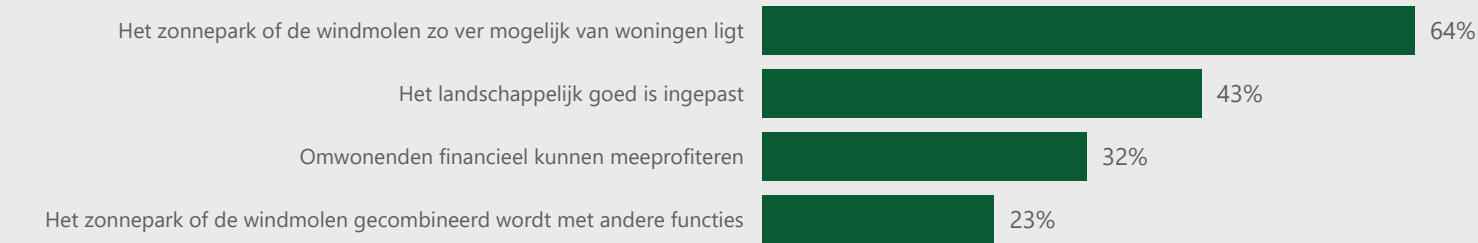

Zonneparken of windmolens worden voor mij beter aanvaardbaar wanneer deze worden gecombineerd met andere functies, zoals groen, recreatie, educatie of ontmoeting.

Energieopwekking in of rond Boornbergum is voor mij acceptabel als:

Meerdere antwoorden mogelijk

Ongeveer vier op de tien inwoners (40%) vinden één grote windmolen minder aanvaardbaar dan een groot zonnepark. Drie op de tien (31%) denken daar anders over.

De stelling dat grotere zonne- en windparken beter zijn dan meerdere kleine parken krijgt weinig steun. Meer dan de helft (56%) is het hiermee oneens. Slechts 16% is het hiermee eens.

Ook het combineren van zonneparken of windmolens met andere functies, zoals groen of recreatie, leidt niet direct tot brede steun. Vier op de tien (41%) zijn het hiermee oneens, terwijl ongeveer een derde (34%) dit juist wel een goed idee vindt.

Als het gaat om voorwaarden voor energieopwekking, vinden de meeste inwoners het belangrijk dat een zonnepark of windmolen zo ver mogelijk van woningen ligt (64%). Ook een goede landschappelijke inpassing (43%) en financiële voordelen voor omwonenden (32%) worden regelmatig genoemd. Het combineren met andere functies wordt door een kleinere groep (23%) belangrijk gevonden.

Bij vragen waarbij meerdere antwoorden mogelijk waren, geven de percentages aan welk deel van de respondenten elk antwoord heeft gekozen. Omdat meerdere antwoorden per persoon mogelijk waren, tellen de percentages niet op tot 100%.

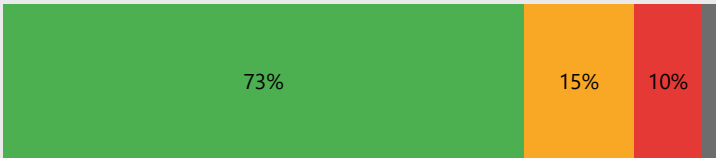
De volgende stellingen gaan over het thema landschap.

Eens Neutraal Oneens Geen mening

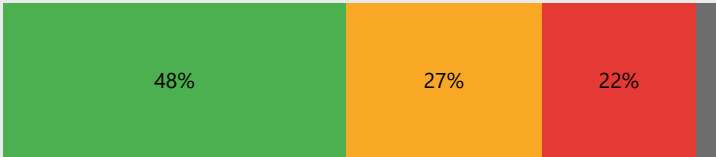
Een waterrijke inrichting maakt een nieuwe woonwijk aantrekkelijk om te recreëren.

Het uitbreiden van de bosgebieden van Beetsterzwaag richting Boornbergum is goed voor het landschap en voor recreatie.

Ik heb liever groen dan een auto voor de deur.

Ik heb liever meer groen in de straat dan een grote voortuin.

Ik heb liever meer openbaar groen dan een grote achtertuin.

Veel inwoners zien groen en natuur als belangrijke onderdelen van de nieuwe woonwijk. De helft (50%) vindt dat een waterrijke inrichting de wijk aantrekkelijk maakt om te ontspannen en te recreëren.

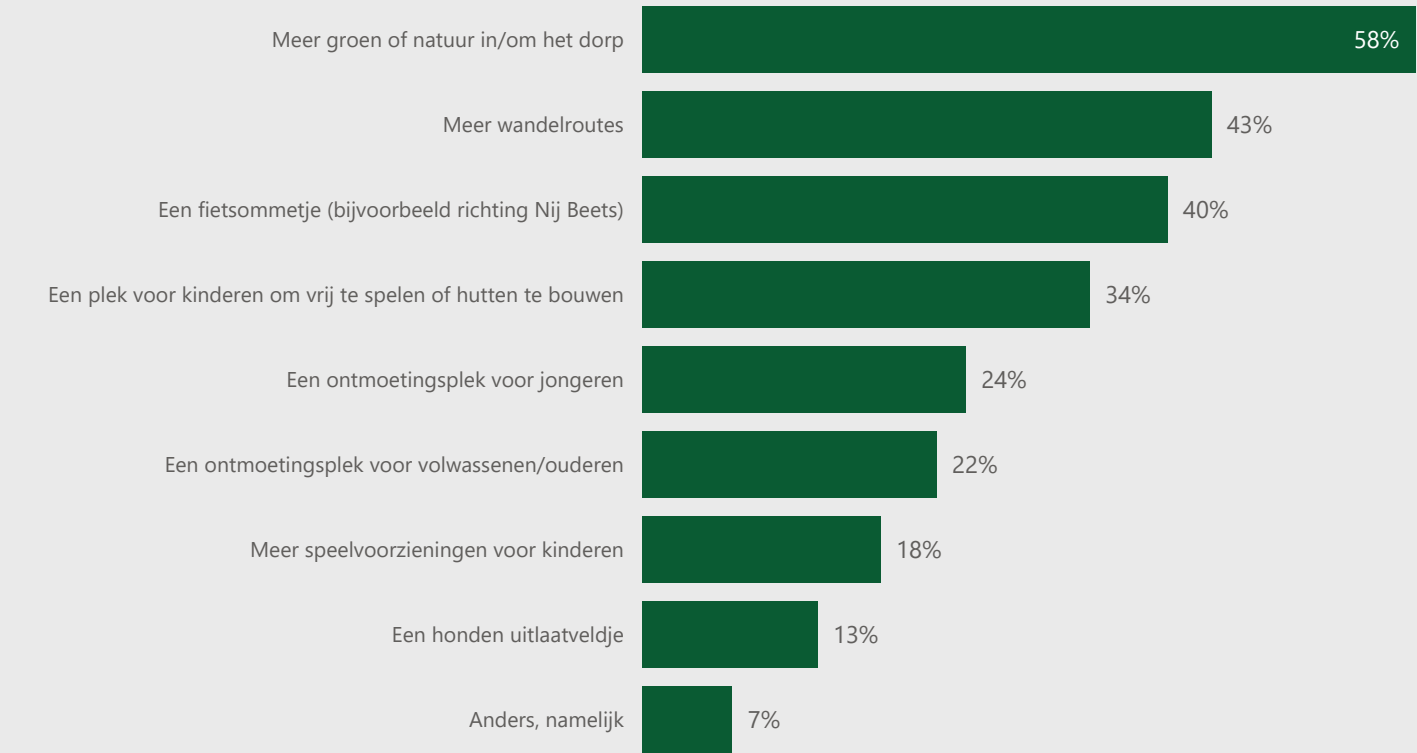
Het uitbreiden van de bosgebieden richting Boornbergum krijgt veel steun. Bijna drie kwart van de inwoners (73%) is het hiermee eens.

Ook in de straat zelf geven veel inwoners de voorkeur aan groen. Bijna de helft (48%) heeft liever groen voor de deur dan een geparkeerde auto. Nog iets meer inwoners (55%) kiezen liever voor extra groen in de straat dan voor een grote voortuin.

Over meer openbaar groen in plaats van een grote achtertuin zijn de meningen verdeeld. Ongeveer de helft (50%) is het hiermee oneens, terwijl een kleinere groep (23%) dit juist wel ziet zitten.

Wat zou volgens u een waardevolle toevoeging zijn voor Boornbergum?

Meerdere antwoorden mogelijk

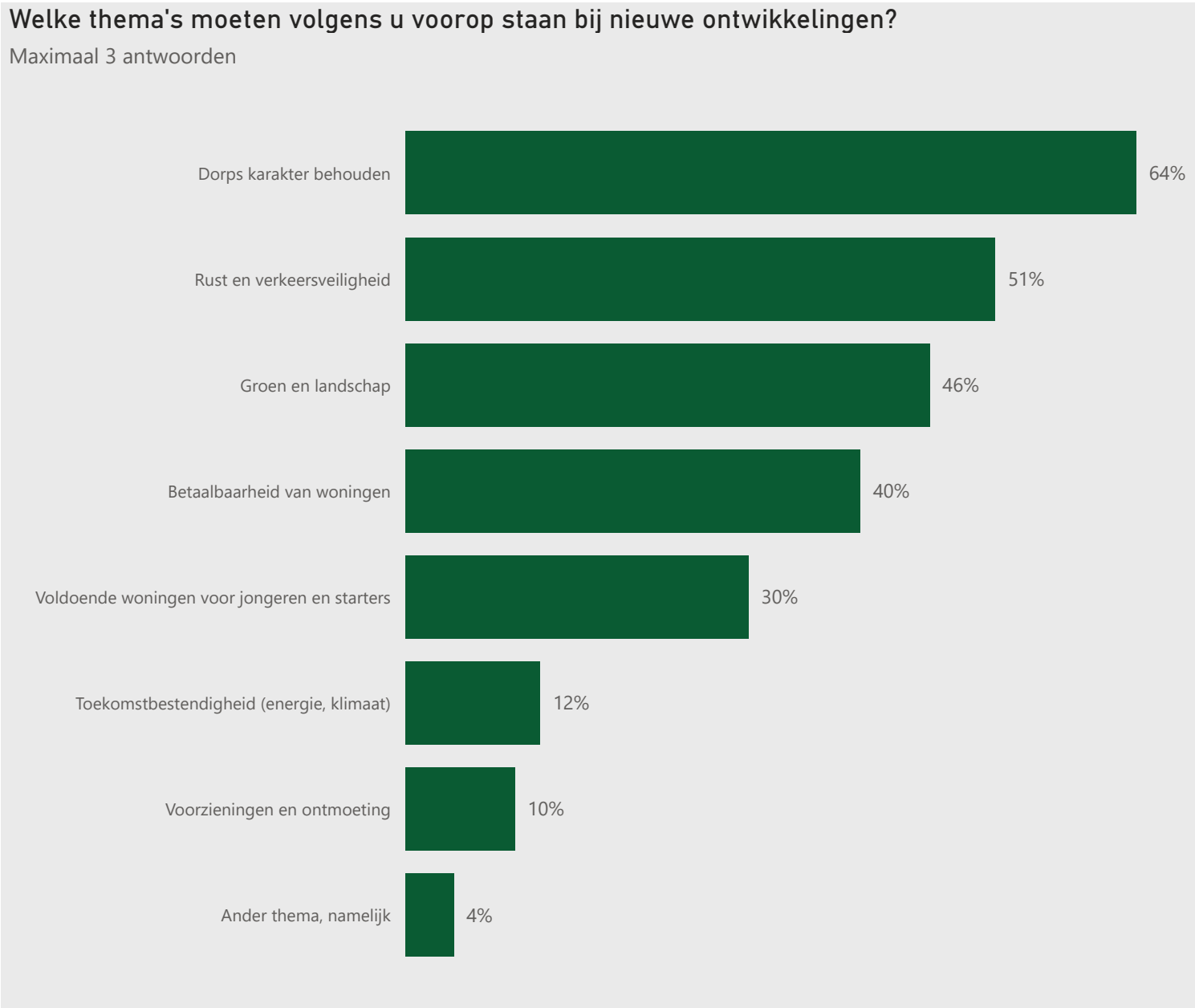
Welk landschapstype heeft voor u de meeste waarde in een woonomgeving?

De meeste inwoners zien extra groen en natuur in en rond het dorp als een waardevolle toevoeging. Ruim de helft (58%) noemt dit. Ook meer wandelroutes (43%) en een goede fietsverbinding, bijvoorbeeld richting Nij Beets (40%), worden vaak genoemd. Voor veel inwoners is er daarnaast behoefte aan plekken waar kinderen vrij kunnen spelen (34%). Ontmoetingsplekken voor jongeren (24%) en voor volwassenen en ouderen (22%) worden door een kleinere groep belangrijk gevonden. Andere voorzieningen, zoals extra speelplekken en een hondenuitlaatveldje, worden minder vaak genoemd.

Als het gaat om het landschap in de woonomgeving, geeft een grote meerderheid de voorkeur aan een coulissenlandschap met weilanden en houtwallen. Zes op de tien inwoners (61%) kiezen hiervoor. Een kwart (25%) vindt bos het meest waardevol. Water (8%) en open veenweidegebied (6%) worden door een kleine groep genoemd.

Bij vragen waarbij meerdere antwoorden mogelijk waren, geven de percentages aan welk deel van de respondenten elk antwoord heeft gekozen. Omdat meerdere antwoorden per persoon mogelijk waren, tellen de percentages niet op tot 100%.

Bij nieuwe ontwikkelingen vinden inwoners het vooral belangrijk dat het dorps karakter behouden blijft. Bijna twee derde (64%) noemt dit als belangrijkste thema. Ook rust en verkeersveiligheid spelen een grote rol: ruim de helft (51%) geeft dit aan. Groen en landschap worden door bijna de helft van de inwoners belangrijk gevonden (46%).

Daarnaast noemt vier op de tien inwoners (40%) de betaalbaarheid van woningen als belangrijk punt. Ongeveer drie op de tien (30%) vinden het belangrijk dat er voldoende woningen komen voor jongeren en starters. Thema's zoals duurzaamheid, voorzieningen en ontmoeting worden door een kleinere groep genoemd.

Bij vragen waarbij meerdere antwoorden mogelijk waren, geven de percentages aan welk deel van de respondenten elk antwoord heeft gekozen. Omdat meerdere antwoorden per persoon mogelijk waren, tellen de percentages niet op tot 100%.